Ceza Bölümü 1999/35 E., 1999/39 K.

- **ASKER SANIĞIN DEVLET ALEYHİNE PROPAGANDA YAPMASI**
- **DEVLETİN ÜLKESİ VE MİLLETİYLE BÖLÜNMEZ BÜTÜNLÜĞÜ ALEYHİNE SÖZLÜ PROPAGANDA YAPMAK**
- **TERÖRLE MÜCADELE YASASINA MUHALEFET**
- **VATAN ALEYHİNE CÜRÜM İŞLEYEN ASKER**

- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 9]
- 1632 S. ASKERİ CEZA KANUNU [Madde 54]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 1]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 19]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2845 S. DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KURULUŞ VE YARGI... [Madde 9]
- 3713 S. TERÖRLE MÜCADELE KANUNU [Madde 7]
- 3713 S. TERÖRLE MÜCADELE KANUNU [Madde 8]
- 3713 S. TERÖRLE MÜCADELE KANUNU [Madde 9]
- 3713 S. TERÖRLE MÜCADELE KANUNU [Madde 1]
- 3713 S. TERÖRLE MÜCADELE KANUNU [Madde 2]
- 3713 S. TERÖRLE MÜCADELE KANUNU [Madde 3]

"İçtihat Metni"

OLAY : Şırnak/Beytüşşebap 6.J.Komd.Tb. 4.J.Komd.Bl. Komutanlığı emrinde görevli J.Komd.Onb. H.B.P.'ın Kasım - Aralık 1997 ayları içinde aynı komutanlık emrinde görevli erlere, DHKP-C terör örgütü mensubu olduğunu, bu örgütün PKK terör örgütüyle işbirliği yaptığını, bütün alevilerin DHKP-C örgütü sempatizanı olduklarını, aynı Komutanlık emrinde görevli bazı subay ve astsubayların da alevi olduklarından şehit olan erlere değil PKK militanlarına ağladığını, Kato dağının PKK örgütünün vatanı olduğunu, Türk askerinin oraya gidemeyeceğini, PKK örgütü ile savaşmalarının boşuna ve saçma olduğu gibi, göreve ve nöbete çıkmanın da mantıksız olduğunu, PKK terör örgütünün bir amacı olduğunu söylemek ve operasyonlara katılan erler için "gebersinler, onları operasyona ben mi gönderdim burada nöbet tutmanıza gerek yok, ben nöbet tutarken teröristler gelirse silahımı bırakır onlara yol gösteririm" demek suretiyle Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmaya yönelik sözlü propaganda yapmak suçundan dolayı hakkında hazırlık soruşturmasını yürüten 2. Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Savcılığı 2.2.1998 gün ve E: 1998/362, K: 1998/3 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 8. maddesinde düzenlenen suçu oluşturduğu, aynı Yasa'nın 9. maddesi uyarınca bu yasa kapsamına giren suçlarla ilgili davalara Devlet Güvenlik Mahkemelerinde bakılacağının açıklandığı gerekçesiyle soruşturmanın Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yapılması için görevsizliğine ve dosyanın görevli savcılığa gönderilmesine karar vermiştir.

DİYARBAKIR DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI: 2.3.1998 gün ve E: 1998/163, K: 1998/159 sayıyla; olay bölümünde açıklanan ve sanığa yüklenen eylemi tekrarlayarak sanığın eylemine uyan 3713 sayılı Yasa'nın 7/2 ve 8/1. maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılması istemiyle kamu davası açmıştır.

2. Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca 9.3.1998 gün ve E: 1998/767, K: 1998/10 sayıyla aynı sanık hakkında aynı suç nedeniyle ve aynı gerekçelerle tekrar görevsizlik kararı verilmesi üzerine; Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı da 15.4.1998 gün ve E: 1998/279, K: 1998/271 sayıyla; olay bölümünde açıklanan tüm hususları tekrarlayarak sanığın 3713 sayılı Yasa'nın 8/1 maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle tekrar kamu davası açmıştır.

Diyarbakır (4) Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesi: 20.4.1998 gün ve E: 1998/87, K: 1998/135 sayılı kararı ile sanık hakkında açılan ikinci davanın, Mahkemenin 1998/47 esasında kayıtlı bulunan ilk açılan dava ile birleştirilmesine karar vermiştir.

DİYARBAKIR (4) NOLU DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ: 14.5.1998 gün ve E: 1998/47, K: 1998/178 sayıyla; asker kişi olan sanığa yüklenen suçun, askeri mahalde işlendiğinin ileri sürülmesine ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş Ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 9/son maddesi uyarınca sanığı yargılama görevinin askeri mahkemelere ait olduğu gerekçesiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 1994/40 - 1995/8 sayılı kararı da emsal gösterilmek suretiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşmiştir.

2. TAKTİK HAVA KUVVET KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ:

4.11.1998 gün ve E: 1998/684, K: 1998/557 sayıyla; 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda düzenlenen bir suçun asker kişi tarafından askeri mahalde işlenmesi halinde dahi askeri mahkemelerin görevli olmadıkları, askeri mahkemelerin görevlerinin askeri suç kavramı ile sınırlı olduğu gerekçesiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 1994/40 - 1995/8, 1996/49-49 ve 1998/43-41 sayılı kararlarını da emsal göstermek suretiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Böylece, adli ve askeri yargı yerleri arasında 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya, 2. Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 14.7.1998 gün ve 1998/684 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Cengiz ERDOĞAN, Refik DİZDAROĞLU, Keskin KAYLAN, Necmettin ÖZKAN, Recep SÖZEN, Ahmet ALKIŞ'ın katılımlarıyla yapılan 6.12.1999 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Cemil KAYILIOĞLU'nun davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise öğretide ve uygulamada:

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir

ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun, "Vatan Aleyhindeki Cürümler" başlığını taşıyan 54. maddesinde; "Vatan aleyhine bir cürüm yapan askeri şahıslar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 125'den 145. maddeye kadar olan hükümlerin uygulanacağı" belirtilmektedir.

2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş Ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "Görev" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Devlet güvenlik mahkemelerinin görevleri" başlıklı 9. maddesinin (a) bendinde "Devlet Güvenlik Mahkemeleri; Türk Ceza Kanunu'nun 125 ila 139. maddelerinde; 146 ila 157. maddelerinde; 161, 168, 169, 171, 172, 174. maddelerinde ... yazılı suçlar"a bakmakla görevlidir denilmiş, aynı maddenin 2. fıkrasında, bu suçları işleyenler ile bunların suçlarına iştirak edenlerin sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanacakları belirtildikten sonra son fıkrasında; "Ancak, Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay'ın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler ile savaş ve sıkıyönetim hali dahil Askeri Mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler saklıdır" kuralına yer verilmiştir.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun "Terör tanımı" başlığını taşıyan 1. maddesinde; "Terör, baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden birisi ile Anayasa'da belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemlerdir. "denilmekte; "Terör Suçlusu" başlığını taşıyan 2/2. maddesinde de; Terör örgütüne mensup olmasa dahi örgüt adına suç işleyenlerin de terör suçlusu sayılacağı ve örgüt mensupları gibi cezalandırılacağı" belirtilmektedir. Aynı Yasa'nın "Terör Suçları" başlığını taşıyan 3. maddesinde ise, "Türk Ceza Kanunu'nun 125, 131, 146, 147, 148, 149, 156, 168, 171 ve 172. maddelerinde yazılı suçların "Terör Suçları" olduğuna işaret edilmektedir. Anılan Yasa'nın 27.10.1995 gün ve 4126 sayılı Yasa'yla değişik 8/1. maddesinde; "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Ülkesi Ve Milletiyle Bölünmez Bütünlüğünü bozmayı hedef alan yazılı ve sözlü propaganda ile toplantı, gösteri ve yürüyüş yapılamaz. Yapanlar hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yüz milyon liradan üçyüz milyon liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur." denilmekte; yine bu Yasa'nın "Görevli Mahkeme" başlığını taşıyan 9. maddesinde; Bu Yasa kapsamına giren suçlarla ilgili davalara Devlet Güvenlik Mahkemelerinde bakılacağı ve bu suçları işleyenler ile bunların suçlarına iştirak edenler hakkında, bu Yasa ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş Ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanacağı" öngörülmektedir.

Asker kişi olmakla birlikte, sanığa yüklenen suç münhasıran 3713 sayılı Yasa'da yer alan "devletin bölünmezliği aleyhine propaganda yapmak ve yasa dışı terör örgütünün propagandasını yapmak" tan ibarettir. 3713 sayılı Yasa'nın 7 ve 8. maddelerine uyan suç nedeniyle aynı Yasa'nın 9 ve 2845 sayılı Yasa'nın 9. maddeleri hükmü uyarınca davanın çözümü adli yargının görevine girmektedir.

Diyarbakır (4) Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin görevsizlik kararında, benzer karar olarak gösterilen, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 1994/40 Esas, 1995/8 Karar sayılı dosyasında da yukarıda açıklanan hususlar aynen yer almakta ve davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu belirtilmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın adli yargı yerinde görülmesi, bu nedenle Diyarbakır (4) Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre, davanın ADLİ YARGI yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Diyarbakır (4) Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 14.5.1998 günlü, E: 1998/47, K: 1998/178 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.12.1999 günü kesin olarak OYBİRLİĞİ ile karar verildi.